

V Českých Budějovicích 13. 10. 2025

Milí přátelé,

s příchodem října se příroda oblékla do svých nejkrásnějších barev. Stromy hrají odstíny zlata, mědi a ohnivě červeně a vzduch voní po spadaném listí.

Podzim je časem sklizně na našich zahrádkách či v sadech, ale také přípravy zahrad a polí na další vegetační období. Starali jste se o sad nebo zahrádku? Pěstovali jste zeleninu nebo i květiny? Z čeho jste se vždy nejvíc během roku těšili – když rostlinky na jaře vzcházely, když po přesazení se ujaly i začaly kvést, obdařily vás krásou svých květů, nebo když jste sklízeli úrodu? Teď už se o svoji zahradu starat nemůžete, ale vzpomínky zůstávají. Pomáhal vám rád s pracemi na zahradě někdo z Vašich dětí nebo vnoučat?

Podzim se právě pro to, že je obdobím, kdy se „příroda ukládá ke spánku“, a dny se zkracují, vlastně stal symbolem pro čas klidu, rozjímání a také vděčnosti za vše, co jsme prožili. Na co hodně ze svého života vzpomínáte s vděčností? Co naopak se vám často vynořuje jako to, co bylo pro vás těžké nebo co byste byli raději, kdyby bylo jinak? Souhlasili byste také s tím, že když jste později bolestné životní situace přijali, nezdály se vám už tak trpké a mohly se proměnit v naději? Říjen může být tedy pro nás časem, kdy se více obracíme do svého nitra, vzpomínáme a děkujeme – za život, za blízké, za domov.

V tomto duchu si připomínáme i 28. říjen – Den vzniku samostatného Československa. V roce 1918 se po staletích podařilo našemu národu získat svobodu a samostatnost. Jací naši „velikáni“ za tím stáli? Vlivem 1. světové války se Rakousko-Uhersko začínalo rozpadat a nálada mezi obyvatelstvem byla plná očekávání, napětí a naděje. V tomto křehkém okamžiku vstoupili do dějin muži jako Tomáš Garrigue Masaryk, Milan Rastislav Štefánik nebo Edvard Beneš – osobnosti, které dlouhé měsíce pracovaly na tom, aby svět uznal právo Čechů a Slováků na vlastní stát. A právě 28. října 1918 byla v Praze vyhlášena samostatnost Československa. Je zřejmé i po více jak sto letech, že to byla velká doba naděje, odvahy a víry v lepší budoucnost. A to si samozřejmě v dalších letech vyžádalo velké oslavy – vlajky na domech,

slavnostní průvody, písně a projevy. To Vy ještě ve své paměti mít nemůžete, leda tak z vyprávění anebo ze vzpomínkových filmů. Byla to chvíle, kdy se lidé spojili v radosti a hrdosti na svůj národ. A představte si, že po roce 1925 byla dokonce vyžadována a kontrolována účast na oslavách. Možná si pamatujete, že 28. říjen nebyl státním svátkem pořád, poprvé byl slaven v r. 1919, za 2. světové války byl zakázán, za komunismu nejprve přestal být státním svátkem, ale zůstal jako památný den, pak nebyl ani to. Ale většina Vašich vnoučat a pravnoučat ho zná již jen jako státní svátek, věděli byste, v jakém roce se jím zase stal? Bylo to roku 1988.

Pamatujete si, jestli a jak se dříve slavil 28. říjen? Co se tehdy dělalo ve škole, doma...? Pamatujete si, jestli jste měli volno v práci?

Milí přátelé, zažili jste velkou část historie Československa, 28. říjen Vám může připomenout, že jste součástí něčeho většího – národa, který prošel mnoha zkouškami, stejně jako Vy sami. Vznik Československa byl pro tehdejší občany symbolem nového začátku po těžkých časech války. Kéž Vy, kteří někdy čelíte pocitům osamění nebo ztráty, nepřestáváte věřit, že i tam, kde jste, i s vašimi zdravotními potížemi a omezeními, můžete zažít hezké chvíle a chmury můžou vystřídat pocity důležitosti a nepostradatelnosti. Vznik republiky byl výsledkem společného úsilí mnoha lidí. Po celý život jste zažívali, že má-li se dílo dařit, vyžaduje to být s druhými v sounáležitosti. A nejinak je tomu i teď v domovech pro seniory – tak jak můžete – drobnou pomocí, vzpomínkami, výtvarnými aj. pracemi, zapojením se do her a do jiného programu, snášením Vašich obtíží, spoluprací s těmi, kdo o vás pečují, laskavou komunikací či modlitbou. A pamatujte, že jste nositeli paměti a hodnot a stále máte co předávat – zkušenosti, příběhy, moudrost.

Dnes, i když žijeme v jiné době, je důležité si tuto událost připomínat. Nejen jako historický milník, ale jako připomínku toho, že svoboda není samozřejmost. Že odvaha, pravda a víra mají v našich dějinách pevné místo.

A právě víra je tím, co nás může posilovat i dnes. V Bibli čteme:

„Hospodin je mé světlo a má spása, koho bych se bál?“ (Žalm 27,1)

Ať Vás tato slova provázejí v každém dni – v radosti i v tichu, v setkání i v samotě. Bůh je s námi, i když se zdá, že svět kolem zpomaluje.

Přeji Vám pokojný a požehnaný říjen.

S pozdravem a v myšlenkách i v modlitbě za Vás

Iva Hojková, vedoucí Diecézního centra pro seniory

Příloha: *Vaše chvíle Vám může zpříjemnit náš kvíz, který se váže ke Dni vzniku Československa – 28. října.*

1. Kde byl Tomáš Garrigue Masaryk v době vyhlášení samostatného Československa?

- a) V Praze
- b) V USA
- c) Ve Švýcarsku

2. Který dokument oficiálně vyhlásil vznik Československa?

- a) Washingtonská deklarace
- b) Mnichovská dohoda
- c) Manifest českých spisovatelů

3. Kdo byl hlavním autorem Washingtonské deklarace?

- a) Milan Rastislav Štefánik
- b) Edvard Beneš
- c) Tomáš Garrigue Masaryk

4. Který stát jako první uznal samostatné Československo?

- a) Francie
- b) Velká Británie
- c) Spojené státy americké

5. Jak se jmenovala první československá vláda?

- a) Prozatímní vláda Československé republiky
- b) Revoluční národní výbor
- c) Národní výbor československý

6. Kdy byl Tomáš Garrigue Masaryk zvolen prezidentem Československa?

- a) 28. října 1918
- b) 14. listopadu 1918
- c) 1. ledna 1919

7. Jaký význam měl 28. říjen v období komunistického režimu?

- a) Byl zakázán
- b) Byl slaven jako Den republiky, ale s jiným výkladem
- c) Byl slaven jako Den boje za svobodu

8. Jak se jmenuje slavná píseň, která se často zpívá při státních svátcích?

- a) Ach synku, synku
- b) Kde domov můj
- c) Škoda lásky

9. Ach synku, synku byla oblíbenou písní jednoho našeho politika. Který to je?

- a) Tomáš Garrigue Masaryk
- b) Edvard Beneš
- c) Jan Masaryk

10. Připomeňte si, kdo složil slova a melodii naší státní hymny.

- a) slova – Josef Kajetán Tyl, noty – Antonín Dvořák
- b) slova – Karel Havlíček Borovský, noty – František Škroup
- c) slova – Josef Kajetán Tyl, noty – František Škroup

K relaxaci patří vtipy:

☺ Pepíček se ptá tatínka meteorologa: „A tati, vždycky ti ta předpověď vyjde?“
„Předpověď vyjde vždycky, akorát datum někdy nesouhlasí...“ ☺

☺ Vnuk říká dědovi:
„Dědo, na Vánoce jsem dostal tablet, iphone, wi-fi... A cos dostal ty?“
„Já, milý vnuku, já měl na Vánoce sníh.“ ☺

☺ Cestovatelé se prodírají africkým pralesem. Z dálky slyší dunění bubnů. Když dospějí k vesnici, vidí černého muže, jak zuřivě bije do bubnu.
„Co se děje?“ ptá se vedoucí výpravy.
„Není voda,“ odvětí bubeník.
„Přivoláváte tedy déšť?“
„Ne, instalátéra ze sousední vesnice, aby přišel opravit vodovod.“ ☺

☺ Naštvaný medvěd chodí v zimě po lese, tu okřikne zajíce, tu kopne do stromu. Přitom si brblá: „Proč jsem jen na podzim pil to kafe?!“ ☺

☺ Nadřízený povídá vojákům:
„Vojáci! Zítra se bude konat vojenská přehlídka. Jestli bude ráno pršet, bude se konat odpoledne. Když ale bude pršet odpoledne, bude se konat ráno!“ ☺

☺ „Proč zatahuješ ty závěsy?“ ptá se manžel manželky. „V televizi říkali, že má být celý den zataženo!“ ☺

Správné odpovědi v kvízu:

1 b), 2 a), 3c), 4c), 5a), 6b), 7b), 8b), 9a) (podle životopisu od Zd. Nejedlého byla jeho nejoblíbenější písní Teče voda, teče), 10c)